

Kom in actie voor de orang-oetan!

- 1 De orang-oetans hebben onze hulp nodig! Deze grootste apen ter wereld worden ernstig bedreigd. Het kappen van de bossen waarin zij leven en de illegale jacht op deze dieren zijn de grootste problemen. We moeten daarom helpen om
- 5 te zorgen dat er minder, of nog liever, geen bomen meer worden omgehakt en dat er niet meer op de orang-oetans wordt gejaagd. Het enige wat jij daarvoor hoeft te doen, is al je flessen met statiegeld opsparen!

Herstel van bossen

- 10 Orang-oetans leven in de oerwouden van Indonesië, een land in Zuidoost-Azië. Deze grote, lieve apen brengen bijna al hun tijd door in de bomen, maar hun leefgebied verdwijnt. Waarom gebeurt dat? Palmolie is een grote boosdoener. Palmolie is een soort sap van de vruchten van palmbomen, dat wordt gebruikt in heel veel dingen die wij eten en gebruiken. Je kunt het zo gek
- 15 niet bedenken, of er zit palmolie in. Zo zit het in allerlei soorten koekjes, chips, sauzen, hazelnootpasta, shampoo en schoonmaakmiddelen. Mensen kappen bossen om er palmbomen te planten. Dat mag niet zomaar, maar palmolie levert veel geld op. Om die reden doen ze het toch. We moeten daarom zorgen dat er niet zomaar meer oerwoud wordt gekapt en dat er nieuwe bossen voor de orang-oetans worden geplant.

20 Stop de jacht

- Het is onvoorstelbaar, maar er zijn mensen die graag een orang-oetan als huisdier willen. Het gevolg is dat er op deze dieren wordt gejaagd, ondanks dat dat verboden is. Het helpt om aan de mensen duidelijk te maken dat het slecht voor deze wilde dieren is om als huisdier te worden gehouden. Mensen moeten gaan beseffen dat orang-oetangs in
- 25 het oerwoud thuishoren en niet thuis in een hok. Gelukkig zijn er ook mensen die zich inzetten om gevangengenomen dieren te bevrijden en terug te brengen naar het wild. Om dit alles te kunnen doen, is ook veel geld nodig.

Spaar met ons mee!

- Het is duidelijk dat er echt iets moet gebeuren! Daarom organiseren wij een
- 30 actie. Het is heel simpel: bewaar al je flessen waar statiegeld op zit, ook al is het maar 10 cent. Alle kleine beetjes helpen. Wij komen in de week van 20 januari langs om de flessen op te halen. We brengen de flessen weg, en doneren het geld aan het Wereld Natuur Fonds. Op deze manier kunnen we met z'n allen een mooi bedrag voor de orang-oetan en het oerwoud
- 35 inzamelen. Wij, en alle orang-oetans, rekenen op je hulp!

bedreigd: In gevaar zijn.
het leefgebied: Ruimte in de natuur waar een dier goed kan leven.
de jacht: Het achtervolgen van dieren om ze te doden.

1

Lees de tekst.

Lees de zinnen hieronder en kijk naar de onderstreepte woorden.

Hoe kun je dit ook zeggen? Kies het juiste antwoord.

1 De illegale jacht op orang-oetans is een groot probleem.

- A de spannende jacht
- B de toegestane jacht
- C de verboden jacht

2 Het enige wat jij daarvoor hoeft te doen...

- A Jij hoeft alleen maar iets leuks te doen.
- B Jij hoeft maar één ding te doen.
- C Jij hoeft helemaal niets te doen.

Tip

Zoek de onderstreepte woorden op in regel 3 (en lees een stukje verder) en regel 7.

> M: 1

2

Lees de inleiding (regel 1 t/m 8). Kies dan of de woorden hieronder een **bedreiging** zijn voor de orang-oetan of een **oplossing**.

Het is een bedreiging.

Het is een oplossing.

bomen omhakken	☐	☐
op de dieren jagen	☐	☐
stoppen met kappen	☐	☐
flessen met statiegeld sparen	☐	☐

> M: 2

3

Lees 'Herstel van bossen' en kies twee zinnen.

Wat weet je nu over de orang-oetans?

- A Je vindt ze vooral in Indonesië.
- B Ze eten graag koekjes.
- C Ze eten vruchten van palmbomen.
- D Ze leven in bomen.

> M: 3

4 Lees 'Stop de jacht' en kies het juiste antwoord.

Waarom jagen jagers op orang-oetans?

- A Ze gebruiken ze om voor hen te werken.
- B Ze verkopen ze aan dierentuinen.
- C Ze verkopen ze als huisdier.
- D Ze verkopen ze voor het vlees.

Tip

Je leest het antwoord in regel 21 en 22.

> M: 4

5 Lees 'Spaar met ons mee' en zet de zinnen goed.

Hoe gaat de actie? Nummer de zinnen in de juiste volgorde.

- _____ De flessen worden opgehaald en ingeleverd.
- _____ Het WNF helpt het oerwoud en de orang-oetangs met het geld.
- _____ Bewaar flessen waar je statiegeld voor kunt krijgen.
- _____ Het geld gaat naar het Wereld Natuurfonds.

> M: 5, 6

6 Lees de zinnen. Hoe kun je het ook zeggen? Kies het juiste antwoord.

- 1 De orang-oetans worden ernstig bedreigd.
 - A De orang-oetans zijn erg gevaarlijk.
 - B De orang-oetans zijn in gevaar.
- 2 Het leefgebied van de apen verdwijnt.
 - A De apen leven korter door alle problemen.
 - B Er is steeds minder natuur waarin de apen kunnen leven.

Tip

Zoek de onderstreepte woorden op in de tekst. Je vindt ze in regel 2 en 12. Begrijp je de woorden niet? Lees dan een stukje verder.

> M: 7, 8

7 Lees regel 2 en 3 en omcirkel.

Er staat: 'Het kappen van de bomen waarin *zij* leven...'

Wie worden bedoeld met 'zij'?

de apen / de bomen / de bossen / de jagers

Tip

Bij een verwijswoord, kun je het beste een stukje teruglezen. Het woord verwijst meestal naar iets dat eerder genoemd is.

> M: 9, 10

8 Lees regel 17 en 18 en kies het juiste antwoord.

Er staat: 'Om *die reden* doen ze het toch.' Wat is die 'reden'?

De reden is...

- A** dat er nieuwe bossen voor orang-oetans geplant moeten worden.
- B** dat orang-oetans in het oerwoud leven.
- C** dat palmbomen voor palmolie zorgen.
- D** dat palmolie veel geld opbrengt.

Tip

Lees een stukje terug.

> M: 11, 12

9 Lees regel 14 en 15 en schrijf op.

Er staat: 'Je kunt het zo gek niet bedenken of er zit palmolie in.'

Wat bedoelt de schrijver met deze zin?

Tip

Lees een stukje verder.

> M: 13, 14

10 Met welk doel heeft de schrijver deze tekst gemaakt?

Kies het juiste antwoord.

- A** Hij wilde een leuk verhaal vertellen.
- B** Hij wilde je overhalen om iets te gaan doen.
- C** Hij wilde vertellen wat hij zelf had meegemaakt.
- D** Hij wilde zijn mening geven.

> M: 15

1 Lees de zinnen en kijk naar de onderstreepte woorden. Hoe kun je het ook zeggen? Kies het juiste antwoord.

- 1 Spaar al je flessen met statiegeld op.
 - A Spaar flessen die je niet gebruikt hebt.
 - B Spaar flessen waar je geld voor terugkrijgt.
 - C Spaar flessen waar je voor betaald hebt.
- 2 Palmolie is de grote boosdoener.
 - A Palmolie doet iets dat heel verkeerd is.
 - B Palmolie is de oorzaak van het kwaad.
 - C Wordt maar niet boos, want palmolie kan er niets aan doen.

Tip

Zoek de onderstreepte woorden op. Lees regel 8 en regel 12 en 13 (en een stukje verder).

2 Lees regel 1 t/m 8.
Lees de zinnen. Gaan ze over een probleem?
Omcirkel *probleem* of *geen probleem*.

1 De orang-oetans kunnen onze hulp gebruiken.	probleem / geen probleem
2 De grootste apen worden ernstig bedreigd.	probleem / geen probleem
3 Mensen kappen bomen.	probleem / geen probleem
4 Als we helpen, verdwijnen de dieren niet.	probleem / geen probleem

Tip

Het gaat er niet om of de zin waar is, maar of het een probleem is.

3 Lees 'Herstel van bossen' en kies het juiste antwoord.

- Hoe kun jij helpen om de orang-oetan te redden?
- A Eet minder koek en chips.
 - B Ga naar Indonesië om actie te voeren.
 - C Neem een orang-oetan als huisdier.
 - D Plant een boom in je tuin.

4 Lees 'Stop de jacht' en kruis aan.

Wat helpt mee om de jacht te stoppen? Kies het juiste antwoord.

	Dat helpt tegen de jacht.	Dat helpt niet tegen de jacht.
1 de jacht verbieden	☐	☐
2 voorlichting geven	☐	☐
3 gevangen dieren terugbrengen	☐	☐
4 geld inzamelen	☐	☐

Tip

Lees de vraag goed. Het gaat niet om wat de dieren helpt, maar hoe de jacht gestopt kan worden.

5 Lees 'Spaar met ons mee' en kruis aan.

Wie doet wat?

	jij	de actiegroep	het Wereld Natuur Fonds
statiegeldflessen sparen	☐	☐	☐
de flessen ophalen	☐	☐	☐
de flessen inwisselen voor statiegeld	☐	☐	☐
met het geld het oerwoud en orang-oetans beschermen	☐	☐	☐

6 Lees 'Spaar met ons mee' en schrijf op.

Leg in je eigen woorden uit waarom flessen sparen helpt om de orang-oetans te redden.

7 Wat betekenen de onderstreepte woorden? Verbind en maak de zinnen zo af.

Als iets onvoorstelbaar is,

dan gebeurt het toch.

Als iets gebeurt, ondanks een verbod,

dan moeten ze begrijpen dat het zo is.

Als mensen iets moeten beseffen,

dan kun je het bijna niet geloven.

Als je je ergens voor inzet,

dan doe je er erg je best voor.

Tip

Zoek de woorden op in de tekst.
Je vindt ze in regel 21, 22, 24 en 26. Weet je het antwoord niet? Lees dan een stukje terug of vooruit.

8 Wat betekenen de woorden?

Lees de zinnen en omcirkel *waar* of *niet waar*.

1 Als bossen <u>gekapt</u> worden, komen er meer bomen.	waar / niet waar
2 Als er op orang-oetans <u>gejaagd</u> wordt, worden ze gevangen of gedood.	waar / niet waar
3 Als <u>gevolg</u> van het jagen, komen er meer orang-oetans.	waar / niet waar
4 Wie een <u>actie organiseert</u> , regelt van alles.	waar / niet waar

Tip

Zoek de woorden op in de tekst.
Je vindt ze in regel 2, 7, 22 en 29/30. Weet je het antwoord niet? Lees dan een stukje terug of vooruit.

9 Lees regel 7 en omcirkel.

Er staat: 'Het enige wat jij *daarvoor* hoeft te doen...'
Wat wordt bedoeld met 'daarvoor'?

eerder / nu / met je flessen / om de apen te helpen

10 Lees regel 17 en kies het juiste antwoord.

Er staat: 'Dat mag niet zomaar...'

Wat wordt bedoeld met 'dat'?

- A het gebruiken van palmolie
- B het kappen van bossen
- C het planten van bomen
- D het verdienen van geld

Tip

Lees een zin terug.

11 Lees regel 12 en kies het juiste antwoord.

Er staat: 'Waarom gebeurt dat?'

Wat had de schrijver ook kunnen schrijven?

- A Waarom gebruiken de mensen palmolie?
- B Waarom leven orang-oetans in het oerwoud?
- C Waarom mag je geen bomen kappen?
- D Waarom verdwijnt het leefgebied van de orang-oetan?

Tip

Lees terug, vanaf regel 10.

12 Lees regel 33 en 34 en kies het juiste antwoord.

Er staat: 'Op deze manier kunnen we met z'n alleen een mooi bedrag voor de orang-oetans en het oerwoud inzamelen.'

Welke 'manier' bedoelt de schrijver?

Je doet het door...

- A bomen te planten.
- B een actie te organiseren.
- C orang-oetans te bevrijden.
- D statiegeldflessen te bewaren.

Tip

Lees vanaf regel 29.

13 Lees regel 29 en beantwoord de vragen.

- 1 Er staat: 'Het is duidelijk dat er iets moet gebeuren.'
Is dat duidelijk? Omcirkel *ja* of *nee*.

ja / nee

- 2 Leg je antwoord uit door de zin af te maken.

In de tekst _____

Tip

Vat voor jezelf samen waar de tekst over gaat.

14 Lees regel 31 en kies het juiste antwoord.

Er staat: 'Alle kleine beetjes helpen.'

Leg uit wat de schrijver hiermee bedoelt.

- A** Helpen heeft eigenlijk helemaal geen zin.
- B** Iedereen begrijpt dat je liever niet helpt.
- C** Jouw hulp is maar een klein beetje nodig.
- D** Ook als iedereen weinig geeft, haal je samen toch veel geld op.

Tip

Lees een stukje terug, vanaf regel 29.

15 Wat is dit voor soort tekst? Kies het juiste antwoord.

- A** Het is een advertentie.
- B** Het is een bedacht verhaal.
- C** Het is een oproep.
- D** Het is een verslag van een gebeurtenis.

Tip

Lees de titel nog eens.